

KÖSZEG ÉS VIDEKE

ELC. I. ÁR egynegyed évre:
Helyben ha az szállítva 1.50 Pengő
Vidékre postai: 1.80 Pengő
Külföldre egy évre 3 dollár

Megjelenik minden vasárnap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39.
Felelős szerkesztő és kiadó Rónai Frigyes.
Telefonszám 23

Rijltér sora 32 fillér
Hirdetések millimétersoronként 6 fillér
Legkisebb hirdetés 120 P

Nem jön a Lord.

Amilyen kicsi ez a csonka ország, olyan nagy örömmel készült a nagy napra, amikor Rothermere lord, igazságunknak ez a világraszóló barátja, eljön arra a földre, melynek kiteljesedését megindította apostoli lelkesedéssel a maga béketeremtő, harcos hadjárata.

Egyre közeledek a nagyszerű ismerkedés ünnepe, amikor a magyarság végre szemtől-szembe állhat a Lorddal, aki már itt járt közöttünk egy meggyőzött nép legendáiban, de azóta, hogy ügyünk profétái közé szegődött, nem fogadhattuk őt hagyományos vendégszeretetünk hálás ölelésével. Már-már közel volt a perc, szinte halottuk már a vonat zakatolását, mely hozza az „előkelő idegent”, aki olyan közel áll hozzánk, hiszen képe oly sok magyar otthonban kapott helyet multunk dicső nagyjainak arcképei mellett és tettének híre már az iskolák gyermekeinek szívét is meghódította.

A miénk már a Lord és semmi sem érhető, mint az, hogy szürke hétköznapjaink szomruságában boldog ünnep ragyogásával intett felénk az ő érkezésének közeledő ideje. De a végzet másként akarta!

A legújabb hírek a leghatározottabban adják tudtunk, hogy Rothermere lord sürgős kanadai ügyei miatt ezúttal nem jöhet el hozzánk. Maga is nagyon sajnálja, hogy nem vehet részt nagy magyar barátja Rákosi Jenő szobrának leleplezésén, de fontos elfoglaltsága miatt nem tehet eleget régi ígéretének.

Fájóan szorul össze a szívünk, minden szó hallatára, mely elválaszt tőlünk a magyar igazság lelkes patronusától, de nincs jogunk ahhoz, hogy vitába szálljunk vele, amikor kénytelen megállapítani, hogy egyéb ügyei nem engedik meg a magyarországi látogatást. Tudjuk, hogy Rothermere lordnak is szárnyat adott a gondolat, hogy barátai vendégként fogja bejárni egy sokat szenvedett nép országát, mely úgy néz fel rá börtönének

sötétiségében, mint a hajnali hozó felszabadítóra.

A magyar sors kegyetlenségét látjuk abban, hogy vendégszeretetünk ölelésre tárt karja csüggedien hanyatlik le és az helyett, akit vártunk csak egy különben súlyos magyarázat jött: tovább kell várnom az alkalomra, mely elvezet a trianoni ország földjére, de most Kanadában várnak rám és a közeledek parancsa erősebb a szeretet hívásánál. Ezt üzeni a Lord és mi válasz helyett csak sóhajteni tudunk a csalódás nekünk olyan régen megszokott, dacos sóhajával...

Mert érezzük, hogy ez az elmaradás erősebb pecsétel meg a régi ígéretet és Rothermere lord ne sokára saját személyében küld célfalatot azokra a híresztelésekre, melyek rosszakaratú kárörömmel kürtölik világra azt, hogy a Lord elmaradásának belpolitikai háttere van. Nevetnivaló, siralmas mende-monda! Csak annyira van igaz, amennyiben a magyar belpolitikához tartozik Kanada. Máskülönbent inkább hiszünk Rothermere lordnak, mint a hivatlan prókátoroknak, akik mindenáron „közvetíteni” akarják az ő intencióit, hogy gyakorolhassák kedves sportjukat: az ugratást, ami azonban itt sohasem fog sikerülni. A Lord és a magyar nép megérti egymást minden félremagyarázó tolmácsolás sugdosása nélkül is...

Ha nem jön a Lord, biztosan nem jöhet. De az ő igazságunk előtt utat törő munkájának biztató vizsgálása itt jár közöttünk és erősíti szívünket és karunkat a nagy küzdelemben, melyet a mártírok türelmével kell békésen megvívunk az igazi békéért. Nem jön el a Lord, de napról-napra érezzük; itt van, mindig itt van!...

Felavatták az ev. templomtornyot és iskolát.

Lélekemelően szép ünnepség keretében avatták fel hétfőn este a községi evangélikus templomtornyot és elemi iskolát. A 45 méteres tornyon

már reggel jelezték a nemzetiszínű zászlók, hogy az evangélikusok nagy ünnepségre készülnek.

Külső fény és pompa nem nyilvánult meg az ünnepen, de annál több áhítat és melegség. A meghatottság és öröm könnyei csillogtak a hívek szemében, amikor a fenyőgalyakkal és virágokkal szépen feldíszített torony és iskola előtt összegyűlekedtek, hogy részt vegyenek az avatási ünnepen. A gyülekezetnek egy régi, hős óhaja valósult meg a torony felépítésével és a harangok beszerzésével. A régi, 1783-ban épült imaház elhelyezésénél fogva nem volt alkalmas arra, hogy tornyot építsenek hozzá, mert a gyülekezet már régebben elhatározta, hogy új templomot és tornyot épít. Ennek a tervnek egy része került kivételre most. A jelen nemzedék szeretettel ragaszkodik a régi templomhoz, mely az elmúlt idők viszontagságos küzdelmeinek, az elődök hitbuzgóságának és hitbuzgóságának az emléke. A hitbuzgóság és áldozatkészség nyilvánult meg a mostani nemzedékben is, amikor saját erejéből Isten ficsóságára megépítette az új tornyot. A keresztyén felebaráti szeretetnek és a polgárok felekezeti közti egyetértésének szép jele volt az, hogy a másvallásúak téglafuvarozással és készpénzadományokkal segítségére voltak a gyülekezetnek az építkezésben. — Az iskolaépítkezésnél a gyülekezet igénybe vette az államsegélyt, de az építési költség nagyobb részét az egyház viseli. A torony egyszerű, neves román stílusával jól beleilleszkedik a belváros környezetébe; az iskola csinos külseje is összhangban van a többi épületekkel. A tágas, világos tantermek, a mai követelményeknek minden tekintetben megfelelő belső berendezés biztosítja az iskolai munka sikerét. Az egyház és az új iskola mint eddig, ezután is édes hazánk és városunk javát fogják szolgálni.

Az avatóünnepségen megjelent szentmártoni Radó Lajos felsőházi tag, egyházmegyei felügyelő, a r. k. egyház képviselőjében Náhner Mátyas elnök, képviselve volt a bencés tanári kar, a

A községi utcaelnevezések.

Írta: dr. HORVÁTH DETRE.

A Szent Imre- és Horthy Miklós-utca elején nagyobb tábla hirdeti az utca elnevezésének környomóit. Ezen eljárással Köszeg azon városokat követte, melyek az egész vonalon megvalósították már azt a dicsérendő elvet, hogy az utcák elején az utókornak rövid magyarázattal szolgálnak azon országos vagy helyi nagyságokról, akiknek a neve egy utcát, vagy teret megérdemelt.

Köszegen nemcsak az idegen lepődik meg egy-két utca nevén, hanem bizony a bennszülöttek közül is többen adósak maradnak a felelettel, ha valamely utca nevét viselő férfiú után érdeklődünk náluk. Jelen sorokban rövid tájékoztatót adunk azon férfiakról, akik az utcák elnevezésében még ma is élnek. (Köszeg 51 utcája közül mellőzzük azokat, amelyek a szomszédos forgalmat bonyolítják le és nevüket is innen vették. A zárójelben lévő nevek a régebbi elnevezést adják.)

Árpád-tér. A honfoglalás dicső vezéralakjáról: Árpádról († 907) elnevezve (Fapiac).

Betegház-utca. Nevét a Betegháztól nyerte. A betegház egyesület adakozásából és hagyatékokból 1833-ban létesült. (Jobb elnevezést kaphatna!)

Chernel-utca. A községi születésű chernelházi Chernel Kálmán városunk történetirója volt (1822—1891). Főműve: Köszeg szab. kir. város jelene és multja I—II. köt. 148+274 lap. Szombathely 1877. 1878. (Uri-utca).

Dédk Ferenc-utca. D. F. (1803—1876.) a Haza bölcse, a kiegyezés megalkotója.

Ege Miklós-utca. Ege Miklós községi ügyvéd, polgármester és egyszersmind városbíró (1866—1870), 3000 frt.-ial alapítványt tett 3 elagott községi polgár számára vallásra való tekintet nélkül. *) († 1884. jún. 18.)

Fercsák-utca. Fercsák Moyses ösztöndíj-alapítványt tett 1779-ben. 3000 rajnai forint tőkével 4 rom. kat. gimn. tanuló számára. (Két helyet helybelivel, kettőt pedig bármely belöldi főgimnázium tanulójával tölt be a városi tanács. *) (Temető-utca).

I. Ferenc József király-ut. F. J. (1820—1916) királyunk az 1893-i őszi hadgyakorlatok alkalmával Köszegen tartózkodott. (Császárs-, Magyar-út, mely a Rudolf-térnél két ágra szakadt, Új-út a Gyöngyösig).

Gyöngyös-utca. Hajdan erre húzódott a Gyöngyös-patak egyik ága. (Gyöngyös-sétány, a Gyöngyös patak között húzódó sziget.)

Györy János-utca. Gy. J. (1789—1849) c. prépost. községi esperes-plébános, aki végrendeletében 9000 frt.-ot hagyott egy új templom felépítésére. Ő a tulajdonképeni megalapítója a Jézus szt. Szíve templomnak. (Szijjártó-ú.)

Hegyalja-utca az egykor virágzó szőlőhegyek alján húzódik. Még 3 régi présház-ajtó tanuskodik a régi jó világ mellett.

*) Az alapítványok mind devalválódtak a háború után. Ma csak néhány fillért érnek — összesítve!

Horthy Miklós-utca. Hazánk jelenlegi kormányzójának 10 éves jubileuma alkalmával változtatták át az Intézet-utca nevét, melvet az 1853-56-ban létesített katonai növelde (1876-ban katonai alreál, 1920 reáliskolai nevelőintézet) után nevezték el. (Fodor-ú.)

Jenő főherceg-utca. Jenő m. kir. herceg (1863—) mint huszárkapitány ezen utcában lakott a községiek rokonszenvét nagyon megnyerte. (Csorda-ú.)

Jurisch-tér. Jurisch Köszeg hős védelmével (1532) nagy nevet szerz hazánkban és Németországban. Örökbe kapja Köszeg. Báró községi Jurisch Miklós kir. tanácsos és kamarás (1490—1543) mint Krajna kormányzója fejezi be életét. Hamvai a községi bencés templomban lévő családi sírboltban pihennek. Szobrát a hős védelem 400. évfordulóján állítjuk fel Köszegen. (Főpiac).

Kálvária-utca a kálváriához visz. Itt 1686-ban állítják fel a jezsuiták az első fa-, később kőkeresztet, és 1729-ben rakják le ugyancsak a jezsuita mai templom alapját, mely 1735-ben lesz kész.

Kaszárnya-utca. A gőzmalomból átalakított egykori nagy lovaskaszárnyáról elnevezve, melynek maradék-épületében a tanítóképző van ideiglenesen elhelyezve. (Helyesebb volna pl az utolsó nemzeti felkelés vezérérdől, II. Rákóczi Ferencrdől, vagy Nyugat-Magyarország hőseiről, a Főkelőkről elnevezni!)

Kayszrál-utca. Kayszrál Károly (1819—1902) városi erdőmester egy kath. vallású, szegény, polgári lány kiházítására alapítványt tett

zárda, áll. tanítóképző, polgári fiúiskola, alreáliskola, a zsidó hitközség; ott volt Jambrits Lajos polgármester, Beyer János gyülekezeti felügyelő, Czike Gusztáv kormányfőtanácsos, a környek lelkeszei, az ev. nőegyletek és ev. hívek teljes számban.

A közönségnek után Zongor Béla esperes mondott velős és melyhatású áva óbeszédet.

Megszólaltatta a torony és az iskola kövcit az ő lelken keresztül, hatatosan vázolván, hogy mit beszélnek ezek a multtól, jelenről és jövőről. — A jelen örömnönp — monotta — azt jelenti, hogy Kőszegen van áldozatkészesség és hitűség. Az a gyülekezet, amely Isten dicsősége tonyot tud emelni és iskolát építeni gyermekeinek, ahol egy család harangot ajándékozik a gyülekezetnek a mai viszonyok között, az nem pusztulhat el. Befoglalta beszédebe Schwarz János Mihály emlékeztetést, mely pillanatban le hullott a nevet megőrző író és az iskola falába elhelyezett márványtábláról a lepel.

Beszédet mely érzesű imával végezte. A vegyeskar Kühn János karnagy vezetésével egyházi éneket adott elő, majd Tirtsch Gergely úr. lelkes mondott magas szárnyalású és velős német nyelvű beszédet és imát.

A városi fuvós-zenekar felment a toronyba és Kovács Ferenc karnagy vezetésével eljátszották „Erdős vár a mi Istenünk”, „Isten dicsősége” és a Himnusz melyet a közönség is velük énekelt.

Ezután a ten plomba vonultak, ahol a vasi középgyűlésházgyűlése intézete ünnepélyt tartott. Beszédet mondott Scherer József szemgöngyű hárdi lelkes, Czippó Géza szombathelyi lelkes pedig imát mondott. Szerepelt az ev. vegyeskar és Hölhriegel György énekszámokkal. A ünnepély közénkel zárult.

Este Mayer János éttermében közös vacsora volt, melyen mintegy 50 személy vett részt. Itt többek között Jambrits Lajos polgármester mondott érzesű beszédet, a felavatott harangok összharmóniáját állítva városunk és országunk tansadalma elé.

A kőszegi tanintézetek sikere az országos közepiskolai földrajz-pedagógiai kiállításon.

A mult vasárnap zárták be a fent nevezett kiállítást, amely Kőszegnek paratlanul álló elismerést szerzett.

Az iskolák munkáit magában foglaló három terem közül az egyiknek majdnem felet, a másiknak meg a negyedét töltötték be a kőszegi intézetek tárgyai. Fölöttük nagy betűk hirdettek „Kőszeg” dicsőséget.

Nem is csoda! Hiszen, ha csak azt emlíjük, hogy a kiállításon résztvevő 16 vidéki iskola között 5 volt a kőszegi, már a kiállított tárgyak számára és mennyisége nevez is az első hely illette meg Kőszegét. Érték szempontjából meg egyenesen vezetőit! (Megjegyzendő, hogy a kiállítás bizottsága szigorú kritikával jó egy teremre való anyagot visszavetett, — de a kőszegi intézeteknek egész (beküldött) anyagát beemutatta!) A kiállítással egy-

1898-ban 4000 K tőkével. Ugyanezen évben 47.100 K-val szegényállapot létesített szegény emberek támogatására (1930-ban új utcát kapott, mely a Szt. Imre lig-utcától az új tüntérnátusba visz.)

Kelcz-Adelffy-utca az arvaház két alapítója után elnevezve. A petersfai (Vas m.) születésű Kelcz Imre jezsuita gyűjtése (5000 frt.) és későbbi (kanonoki) adománya (67.000 frt.) veti meg alapját az 1749-ben megnyitott (Magyarországon az első) arvaháznak. — Adelffi Antal a dunántúli kerületi tábla elnöke 1771-ben kelt végrendeletében egész vagyonát (81.254 frt.) az arvaházra hagyta, melynek mai épülete 1784-ből való. (Oskola u.)

Kert-utca a Várkörtől a Gyöngyösögig terjedő kertek aimeszeséből keletkezett utca.

Király-utca a Király-völgybe visz, ahol királyainknak a XIV. század óta szőlőjük volt.

Kossuth Lajos-utca. Kossuth Lajos (1802—1894) az első felelős magyar miniszterium pénzügyminisztere, a szabadságharc langlelkű szónoka, később hazánk kormányzója. (Kovács-u.)

Marhavásártér. Évekkel ezelőtt még itt tartották az országos vásárokat. A piaristák itt kaptak játszótérrel a városból a gimnáziumi növendékek számára (1718. a „vásárgyöpn”). Itt nagyon elkelne új elnevezés! Pl. Szechy Maria-u.)

Mecsery-utca. Mecsery Ferenc 1743-ban ösz-

időben folyó földrajztanári továbbképző tanfolyam előadó professzorai előadásában ismertetett kiállítások a kőszegi földrajztanári eredményes munkájára, melynek a tavalyi kőszegi és az idei budapesti kiállítás hőven szolgáltatta bizonyosságát.

A budapesti földrajzi kiállításnak nyomtatásban megjelent ismertetésében Erdődi Kálmán reáliskola igazgató többször foglalkozik Kőszeggel. „A szülőföld ismertetésének módszere — írja a 6. lapon — meg nem alakult ki teljesen... Legjobban megközelítette eddig a feladatot megoldását Kőszeg, ahol a város összes iskolái karöltve összegyűjtötték a városra vonatkozó kulturális és történelmi adatokat.” A neprajzi gyűjteményről szólva, így ír: „Külön ki kell emelnünk a Vöröskereszt gazdag anyagát... Eppen ilyen értékes Kőszeg és környékének népviselete.” (A szt. Domonkosrendi intézet állította ki.)

A kiállítással kapcsolatos előadások vázlatos ismertetését szintén hozza a kiadott füzet. A szülőföld tanításának ismertetése című előadásában Vargha György dr. szakfelügyelő így nyilatkozik: (33. l.) „Szereztes az a város, ahol a kedvező körülmények a szaktanár segítségére sietnek... A szülőföld gondos feldolgozására például hozzuk fel Kőszeg városát, amely valósággal múzeumi anyagot gyűjtött össze.” „A Kőszegről küldött kiállítási tárgyak igen jól tájékoztattak bennünket arról, hogy miként kell a szülőföld tanításának megindulnia.”

Mi, akik Kőszegről (3 intézetből 5 földrajztanári felmentünk a kiállítás megnyitására és három heten keresztül módunk volt mindent tőlőtől hegyere áttanulmányoznunk, boldog örömmel és nem büszkeséggel állapíthatjuk meg, hogy a szakemberek a tavalyi kőszegi kiállításról sok eszmet és gondolatot vittek az országos kiállításra (pl. szemléltetés képes levelez. lapokkal a reálgimnáziumban használt táblák segítségével, missziós kiállítás, szülőföld feldolgozása, fenyképek stb.) A kis Kőszeg most is példát adott a nagy városoknak! Most volt a második csatavesztésük azon keveseknek, akik a tavalyi földrajzi kiállításunk körül oly sokat gáncoskodtak — eredmény nélkül!

A kiállítás rendező-bizottságának elnöke a kiállítás bezarásakor ünnepélyesen felkért, hogy tolmácsoljam Kőszegen a tanintézetek igazgatóinak és földrajztanáraiknak, a szakértők egyhangú elismerését, örömet és boldogságát. „Munkájuk terfi munka volt!”

Feladatomban ezen sorokban teljesítettem.

Horváth Detre dr.

Hirdetmények.

Ad. 5474—1930. sz. Közhirre teszem, hogy a magy. kir. földművelésügyi miniszteriumi verfrissítésre ill. telepítésre az 1930—31. évi vadászati évben is kedvezményes áru elő mezei nyulat tancant és foglyot bicsájt az érdekeltek rendelkezésére; igénylések a vad neme és mennyisége, valamint pontos cím feltüntetése mellett folyó évi július hó 30-ig adandók be a polgármesteri hivatalban.

tündij-alapítványt tett a gimnazisták részére 2000 frt.-tal. (Diakorsban lévő atyjafiai számára. Ha helynek nem volna, akkor két kőszegi róm. kath. gimnazista kapja.) (Puskapor-u.)

Meskó-utca. A báró Meskó-család jótékony-ságáról volt híres Kőszegen. Meskó Ádám, akinek atyját a királyi biztos 1693-ban az evangélikusok erélyes tiltakozása ellenére erősítette meg a tanácsos állásban, két más Meskóval együtt 1500 frt.-ot adott össze 1733-ban a szegény polgárok intézetére. Meskó Éva építte a Róhanci utcában a Nep. Szt. János-kápolnát. Meskó Katalin pedig 1864-ben 2000 frt. alapítványt tesz a katolikus tanuló számára.

Munkásház-utca a kerttel ellátott munkáslakásokat foglalja magában. [Jobb elnevezést kaphatna, pl. Madach-rol. Tőle való: „Ember küzdj és bizza bizzai!”]

Pallisch-utca. Pallisch Sámuel 1810-ben 16.516 frt.-ra becsült házat és egy másik, meg nem becsült házat, továbbá 1575 frt.-ot biz az ev. konvent kezelésére, hogy 10 elaggott protestáns számára szállást, ruházatot, fát és napi 10—12 kr. élelmiszer biztosítson, továbbá, hogy 4 szegény, szorgalmas, a Pallisch-rokonságból származó prot. tanulóknak ösztöndíjat adjon. (Rózsa-u.) (Folytatjuk.)

HORTOBÁGYI

jelentés

Tejszövetkezeti Központ Bpest 4. postafiók 20.

585—1930. sz. Közhirre teszem a m. kir. Belügyminiszterium távirati rendeletét, amely szerint, részben rosszhiszemű, részben jóhiszemű, de téves hírek keltek szárnyra egyes vidékeken a gabonajegyőről (boletta) és az arról szóló törvényről. Addig is, míg a részletes tájékoztatást magában foglaló plakatszöveg közhirretertel céljából ki lesz adva, felhívom az érdekeltek figyelmét arra, hogy minden eladott mázsa buza, rozs, vagy ketszeres után a termelő, a gazdának a vevőtől a napi piaci áron felül jár egy galonajegyszelvény, melynek értéke mázsanként 3 pengő, tehát senki buzáját, rozsát, ketszerest anélkül ne adja el, hogy a forgalmi áron felül ez a szelvényt is meg ne kapja. A szelvényt magát adófizetésre lehet felhasználni. A folyó évi adó és hátralék kiegyenlítése után visszamaradó szelvények az év végén az adóhivataloknál készpénzre beváltatnak. Minden gazda saját érdekében ügyeljen tehát arra, hogy félre ne vezessen és a neki járó szelvényt meg is kapja. A majd megjelenő részletes tájékoztatást magában foglaló plakátot pedig mindenki olvassa el. A gabonajegyszelvény helyett a termelő a vevő igazolására szolgáló gabonalevelet ne fogadja el. A szelvényt pedig másra ne ruházza at, mert azt a törvény bünteti.

5493—1930. A m. kir. államvasutak kőszegi osztálymérnökségének 442—1930 számú megkeresésére közhirre teszem, hogy a leartott és kévekké költött mezei terményeket a vasuti vonal menten annak tengelyétől legalább 100 m. távolságra helyezendők el. Ahol az a távolság be nem tartható, onnan a legközelebbi idő alatt el kell hordani. A tartót a vasut felől közvetlenül az aratók nyomában lepesről lépésre 100 m-re a pályatengelytől fel kell tisztogatni és 3 m. széles védőszántást kell alkalmazni, a termes és a vasu vonal között oly módon, hogy a védőszántás a palya fele első legfelső boglya vagy kereszt sőtől 5—10 m távolságra essek. Ha a birtokrészlet a palya tengelyére merőlegesen sorakoznak, egymás melé, a védőszántások egyvonalba létesítendők, mert a lepcsőzetes szántás a fuó tűz ellen nem véd. Minthogy az osztálymérnökség átiratából arról szereztem tudomást, hogy a palya menti birtokosok a vasuti pályafelügyelők, pályőrök és tűzőrök szóbeli figyelmeztetéseit semmibe sem veszik, és ezek által nevszerint fel nem jelenthetők, mert neveiket nem mondják meg, utasítom a mezőfelügyelőket, hogy maguk is és a mezőőrök igénybevetelével is a vaspalya mentét azonnal járják be és azokat, akik az előirt óvintézkedéseknek nem tesznek eleget, sürgősen nálam jelentsek be, hogy ellenük a kihágást eljárást megindíthassam.

5641—1930. sz. Felhívom az érdekeltek figyelmét a m. kir. szombathelyi vegyesdandárparaszás zásal takarmány szükségletének biztosítása tárgyában kiadott hirdetményre, mely a polgármesteri hivatalban, ill. a honvédszászlóalj gazdasági hivatalában megtekinthető. A nyilvános versenytárgyalás helye és ideje a különböző helyőrségek szerint változó. Kőszegen a honvéd zászlóalj gazdasági hivatala és július hó 29. ike.

5558—1930. sz. Figyelmeztetem a gözcseplő tulajdonosokat, hogy a gözkazánok használatba vétele el tt szabályszerű hatóságai bizonyítványt szerezzenek be és a gepeket a 12533—1882. sz. szabályrendeletben el írt felszereléssel lassák el.

4784—1930. Közhirre teszem, hogy azon épületekről, melyek csupán a nyári időszak alatt vannak bérbeadva, illetve használatba, a hazadó kivételé céljára szolgáló bevallásokat VIII/15—81 ig tartoznak a bázirtokosok beadni, azonfelül a be és kijelentés lapokat a bérleti megkezdése és megszűnése után beadni.

5266—1930. sz. Közhirre teszem, hogy az 1930. évre szóló közmunkavállalás kivételi lajstroma i. évi július hó 14-től 15. napi közszemlére van kiíve a városi adószámveteli ügyosztályban hol bárki által betekinhető.

vitéz dr. Nagy Miklós polgármesterh.

festéküzletében, Várkör 31. szám alatt.

Augusztus 3-án
tartja az Ev. Jótékony Nőegylet nyári **táncmulatságát** a **Mulató** kerthelyiségében.

Új!

34 filléres csomag

elegendő 20 pár harisnyához

Köszegi körzeti forgalmi adóhivatalról.

HIRDETÉMÉNY.

280—1930. szám. A nagym. kir. P. M. 84 600—1030. számú rendeletével az egyes kézművesiparosokat ideiglenesen mentesítette az ált. forgalmi adó alól 1930. évi július hó 1-iki hatállyal. Ideiglenesen mentesíti a fenti számú rendelet az állandóan segéd nélkül dolgozó kézműves iparosokat de csak abban az esetben, ha kettőnél több tanoncot nem tartanak. Segédnek számitanak az állandóan a műhelyben dolgozó alkalmazotton kívül a napszám, darab, vagy akkord bérrel díjazott u. n. bedolgozók. Nem illeti meg a mentesség a kézműves iparost akkor: 1. ha akár saját, akár idegen tulajdonban levő 100 wattnál erősebb motorral hajtott gépekkel dolgozik, 2. ha a kézműves iparos a saját készítményei mellett készáru is árusít. A mentességre igényt tartó kézműves iparosok tartoznak a mentességre igényt adó körülményeket irásban bejelenteni a körzeti forgalmi adóhivatalhoz. Ha időközben a mentességi igényt adó körülmények (segéd, vagy 3 tanonc tartás) megszűnnek, ezt a körülményt az eddig menteséget élvezett kézműves iparos tartozik 15 nap alatt a körzeti forgalmi adóhivatalhoz irásban bejelenteni, mert ennek elmulasztása esetén ellene adócsalás miatt a feljelentés meg fog tetetni. Ha valamelyik kézműves iparos az év folyamán tehát, időlegesen adókötelessé válna, ezen időre az ált. forgalmi adót könyvvezetés mellett bejegyzéssel tartozik leróni. A rendelet helyes értelmezésékepen mint nem szorosan vett kézműves iparosok nem tartoznak a rendelet hatálya alá a vámmalmok, darálók, részcséplők, fuvarosok, szülésznők, piaci árusok, szatocscok, vendéglősök, korcsmárosok, pékek, mészárosok valamint a forgalmi adóváltásig alá vont cukrászok.

Kónya Dániel, hiv. vezető.

Ipartestületi közlemények.

A Kereskedelemügyi miniszter hat olyan ipari munkást 10 P jutalomban részesít, akik jelenlegi munkaadójuknál megszakitás nélkül legalább 25 éven át alkalmazásban állnak és 50. életévüket betöltötték. Előterjesztéseket évi augusztus 31-ig a soproni Kereskedelmi- és Iparkamránál nyújtandók be.

Értesítetnek az érdekeltek, hogy a legközelebbi tanonc szegődtetés és szabadítások aug. 3-án szokott órákban fognak eszközöltetni.

Ipartestületi elnökség.

Ha elvágyhiány és emésztési zavarok állanak be, használjuk a hazai

MOHAI ÁGNES
ásványvizet.

(Dr. Gebhardt, egy. orvostandár.)

Vezérképviselet: Ásványviz Kereskedelmi Rt Budapest VI. Király-u. 12.

HIREK

† Heisz Matyas. Létán csatornán délnél temették Heisz Matyas esp. resp. plébános 61 éves korában. Súlyos epekövbetegség miatt operálták Wiében, de már nem menheték meg életét. Tetemét heza hozatták és csütörtökön végbement temetésén a híveknek sokasága jelent meg ravatalánál. A gyászszertartást Piffli wieni hercegprímás akarta személyesen megtartani, akadályoztatása miatt Hlavati Ferenc helyettesét küldte. Mintegy 60 burzsnlaudi és magyar nap aszisztált neki. Szombathelyről megjelent Buda János püspöki helynök, Köszegről Kir. István vezetésével a köszegi és köszegvidéki papok számos tagja és régi barátai közül sokan. A hercegi családok Esterházy Rados herceg és az uradalmi tisztikar képviselői. A templomba vitt ravatalát és a gyászmise előtt Dr. Mitz Ede róti plébános mondott megható beszédet a szászokról, mezen emlékezvén Heisz Matyas kiváló érdemeiről és buzgó lelkeskedéséről. A gyászszertartás alatt Hahn főtanító vezetésével az esperei kerület tanulóiból alakult énekkar gyönyörű gyászdalokat énekelt. Tiszteletük önnepi gyászbeszéd mellett borai polgárok vállukon vitték ki a sírkertbe, hol örök almat alussza a kitűnő lelkipásztor.

Honvedtiszti üdülőtelepet egyelőre 100 személyre akar építeni Gombos Gyula honvedelmi miniszter. Erre a célra Köszegét is számításba vette. Kiküldöttéi megtekintettek több helyet közel a hegy lábánál. A város polgármesterehez is írt és választ kért arra nézve, mennyi területet és milyen egyéb kedvezményeket nyújtanak a város ha Köszegen építendő. A jelenleg erősen megterhelt város nem zárkozhatik el ezen telep megszerezhetőségéről. Száz tisztnet váltakozó ittartozkodása jelentékeny faktor a helyi gazdasági viszonyok megjavítására.

A kath. jótékony nőegylet kertizgatósága a rossz időjárás ellenére is kitűnően sikerült, a közönség zsufoftan töltötte meg ugy a kerti, mint a zártbelyiségeket. — A tiszta jövedelem felül mulja az eddigieket. A közönség osodálattal nézte a gazdag szerencse bazart és a bájos gyermektombolót. Nagy tetszést aratott a finom cukrázda és a kitűnő fagyalt. Sok kneajra adott ovt egynehány szabb tárgy árverése. A gyermekszépségverseny győztesei Freyberger Milla, Szabadvary Lenci, Windisch Margit, Unger Marianna. A leányszépségversenyen a legtöbb szavazatot kapták Szovják Etus, Eitner Magda, Gratz Kriszta, Kirehknopf Jóna. Minden adományért, valamint a felülfizetésekért ehelyütt mond köszönetet a vezetőség, továbbá a jótévedőknek, a tuzoknak s mindazoknak kik szíveskedtek az úgy érdekekben munkájukkal közreműködni. — Erutón kértetnek fel mindazok, kik a tombolán bort vagy srt nyertek, hogy az üres üvegeket a Bálházban leadni sziveskedjenek.

Kirándulók figyelmébe!
Ma tánc 4-től 8 óráig a Mulató kertben. Belépődij nincs.

Makacs székrekedés, v. st. góbékatarus, gyomorhó, puffadás, vértörődés, sarguság, aranyeres esonók, csipőfajás csateiben a természetes **Ferenc Jozsef** keserűviz, rozuel és este egy-egy pohárral bevéve, rendkívül beceses házi szer. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a **Ferenc Jozsef** viz még ingerlékeny belü betegeknel is fájdalom nélkül hat. A **Ferenc Jozsef** keserűviz gyógyszerárakban, drogeriákban és füszerüzletekben kapható.

A köszegi hegyközség választmányi határozata folytán, felkértem mindazon tagokat kütözöket a szőlőhegyi irtásokokat, hogy az egerek elszaporodása ellen a szükséges irtásról gondoskodjanak. Mindazok tehát akik ilyen irtószert óhajtanak beszerezni, jöhetnek közre legkésőbb f. hó 26-án és pedig az elnök, Sulyk Ferenc hegybíró és Kiss Karoly igazgató, hegyközségi pénztárosnál, erre vonatkozó felvilágosítás utvittal megkapható. A hegyközség a bejelentett mennyiséget befolyja szerezni. Az elnökség.

PÁLPUSZTASAJT VILAGMARKA!

Térzene. Kedvező időeseten a városi fuvónzonekar ma vasárnap július 20-án ó. e. 1/2-12 órákor a főtéren térzenét tart.

Az autóbussz Velembe kedden reggel 7 órákor indul.

— **Tennisz verseny.** Ma rendkívül érdekes barátságos tenniszversenyt rendez meg a KSE délután 3 órai kezdettel. A szombathelyi tenniszárda nemcsak dunántúli, hanem országos versenyeken is kitűnően szereplő játékosai vesznek részt. Tichy Károl, Dr. Fekete Lajos, Dr. Müller Jenő és Horváth György, Ferri egyes, női egyes, férfi páros- és vegyes páros számon kártnak lejátszásra. Köszegről Molnár Deak Panni, Fejér százados, Morvay százados, Molnár József, Somló százados és vitéz Szabadvary Ferenc vesznek részt a versenyen. A rendkívül erős játékerőt képviselő szombathelyiek ellen a köszegiek bármilyen számban sikeres szereplése meglepésnek számítana. A versenyekre belépődij nincs. Az érdeklődő közönséget a KSE szivesen látja. Ugyancsak e hét valamelyik meg eddig nem véglegesen megállapított napján Chernel Ernő vezetésével a szombathelyi MAV tenniszárda is felrárdul Köszegre egy barátságos tenniszversenyre.

Osztrák magyar barátsággal vannak tele a lapok. Ezt mintegy meg is pecsételte Schöber budapesti látogatása. Annyal kellemetlenebbül érint bennünket itt a határon, ha látjuk és olvaszuk a Porzálény mellett nemrég elhelyezett következő emléktábla szövegét. „Itt esett el K. Y. eserdőre magyar banditák elleni harcokban”. Ehhez nem kell kommentár.

Szabadalmakat megszerez, értékesít minden államba **Aron és Molnár** SZABADALMI IRODA BUDAPEST VIII. Rákóczi-u. 15. Felvilágosítás díjtalan.

Keresztem.

Biborsugarban úszik már a kelet
Úzi a hajó a hajó a hajó,
Úzi a hajó a hajó.

Felderül szaz virág arca,
Kezdődik az élet harcra.
Kezdődik a nap.

Szaz szürke ember robobha megy,
Megy közöttük lassan egy.
Az egy az én vagyok.

Nekem legfurcsább a keresztem,
De én találtam, én kerestem.
Megyek én is Ballagok

Nehez lebúzza a vállam,
Görbedve hajol alatta hátam.
Nehez a kereszt.

Pedig a többije nagyobb, lásd,
De az enyém a legfurcsább,
Kicsi nehéz remény-kereszt.

Bölcsföldy Sarolta.

Elasott puskaporra bukkantak az alreáliskola területén. Az alreáliskola hátsó bal sarkában álló kórházat most megnagyobbítják és emiatt építkezési munkálatok folynak ott. Kedden reggel hozzáfogtak a pincehelyiség megadásához s csákványozás közben pezsgős üvegekre találtak, melyek fekete puskaport tartalmaztak és le voltak pecsételve. 13 ilyen üveget kiszedtek a föld alól, de a csákványozás alatt egyik üveg eltört. A puskapor valahogy szikrát kapott és felrobbant, vele együtt még két flaskó is. Az ott dolgozó Zettler József községi munkás a nem várt robbanás által súlyos égési sebeket és a felrobbant üvegszilánkoktól egyéb sérüléseket is szenvedett. Azonnal kiszállították a kórházba és ápolás alá vették. Sérülései nem veszélyesek s rövidesen felépül. A bizottság megvizsgálta az ügyet a belviszinen és megállapította, hogy a puskapor a kommunizmus idejében lett oda elrejtve, melyről időközben megfélekedtek.

Nyilvános köszönet a Mayer vendéglő azon kis asztaltársaságának, mely a toronyavatás estéjén ezikkalombal 17 pengőt juttatott ezen alap javára.

Burett vászon öltönyök mérték után elkészítve 24 pengőtől felfelé kaphatók Zerthofer Rezső ruházatházában. Gallériisztítás ugyanott eszközölhető.

Motorikus festekpermetezőt láttunk működni pénteken délelőtt a Főtéren. A Vacuum-cég egy ilyen készülékkel bámulatos rövid idő alatt ujjonnan befestette a Róth Testvérek előtt álló benzinkutet fehér és sárga színekkel, mely nyomban meg is száradt. Budapesten már minden nagyobb festő és mázoló üzem ilyen készülékkel végzi munkáját. Bámulatos gyorsan dolgozik, nem kell ecset és nincs festékpazarlás. Szegény festők és mázolók, no meg a pemzigi gyártók — a fontos az, hogy a Vacuum benzinkutja szép legyen.

Hazi szövetséget rendez meg a KSE amennyiben elegendő jelentkező akad. Jelentkezni Molnár József, Rónay Babv, vitéz Szabadváry Ferenc vagy id. Wächter Gyulánál lehet.

Futballmérkőzés. Ma délután 5 órakor a levante kombinált játszik a Diákválogatottal. A múlt vasárnapi Törekvés—Sportifjak mérkőzés a Törekvés 7:2 arányu győzelmével végződött.

Autó- és motorkerékpár

ESZTERHÁZY

legelső gyártmányú k. frissék, garanciával, autó-felszereléses és választékosan nagy arányú díjnyel legolcsóbban beszerezhetők

NAGY JOZSEF

autópneumatik és alkatrész szaküzletében

Budapest VI., Adrássy-ut 34.

Telefonszám: Interurbán 221-97, 235-63

Köszeg város tenniszbajnokságaert a tennisz versenyeket majd is megrendezi a KSE. Még pedig augusztus 1, 2 és 4 én. Nevezési díj számonkért és személyenként 1 P. Benevezni f. hó 28 ig Molnár József, Somló Bertalan vagy vitéz Szabadváry Ferenc él lehet.

Sírkövet egyszerű és művészies kivitelben előnyös árak mellett szállít Zerthofer Mihály Gyógyújs u. 14.

Megjelent a községi hegység turistatérképe. Hazai hegyvidékeink turistatérképeink sorozatában újabb, az eddigieknél még tetszetősebb térkép jelent meg az Állami Térképészeti kiadósában. Az új térkép a Dunántul legmagasabb hegységét, a 882 m magas Irottkő vidékét öleli fel. Léka, Rohonc és Köszeg város környéke esik a lapra s így nemcsak a csanakahazai, hanem a már osztrák megszállás alatt álló terület is ábrázolja. A térkép mértékaránya 40.000 és (1 cm=400 m) a nyomata két színű. Fekete a síkra, kék a folyók, zöld az erdő és külön piros szín tünteti fel a jelzett (festett) turistautakat. Legérdekesebb azonban a térkép hegyrajza (domborzata), mert az eddigi térképektől eltérően, tetszetősebb, könnyebben olvasható módon ábrázolja a hegyeket. Hegyrajzi mesteri munka, tervezőjének művészies képességére vall. A nyugatra néző hegyoldalak, akár csak a napvilágította lejtők, sárga színben világítanak, míg az átellenes keleti lejtők baraa színben sötétlenek. Ötletes ujtása a térképnek az, hogy ez a napvilágította plasztikus domborzat az erdőfedte hegyeken is érvényesül, amennyiben a zöld szín árnyalatai is ehhez igazodnak. Ilyen ábrázolás mellett a domborzat rajza annyira plasztikus, hogy a térképolvasásban kevésbé járatosak is könnyen olvashatják. Ugyancsak hasznos ujtása a térképnek a geztényések ábrázolása. A községi szelid geztényék erdőnyi tömegeiről eddig csak könyvekben olvastunk, de helyükről kiterjedésükről csak ez az új térkép nyújt először felvilágosítást. Már azért is köszönet illeti az Állami Térképészetet, hogy a pontos helyrajz mellett még a természeti ritkaságokat is megértéssel tárja a kiránduló közönség elé. A sokszínű, izléses színezetű térkép ára két és fél pengő és kapható Róth Jenő könyvkereskedésében.

Egy boa találtatott szerdán este a főgimnázium előtt. A józos tulajdonos jelentkezzen a lap kiadóhivatalában.

Anyakönyvi kivonat az elmúlt hetekről. Születések: Tóth József—Pohl Maria, Jenő r. k. Kovács János—Gáspár Anna, Mariska r. k., Baumgartner József—Ritter Amália, József ág. ev. Halálozások: Kovács Mariska 2 nap elölgvengeség, özv. Kalcher Jánosné 83 év, szívizomelfajulás, özv. Boreczky Józsefné 92 év, végelgyengülés, Harlicska Julia 52 év, szervi szívba, Warnitz János 73 év szívizomelfajulás.

A német frontharcos ardam éresztek adományozása. A vágharboru utat, de különösen a német befutása után számos magyar frontharcos és front mögötti szolgálatot teljesítő nem kapta meg azt a kitüntetést, amelyet különféle német alapítványok (bajor, porosz, szász, baden, württembergi) az örvénytenkedésben a spján méltán elvart. A német birodalmi belügyminiszter által jóváhagyott elismerés alapján működő Német Frontharcos Szöveteg most a fenti német Alapítványok által feltüntetett szolgálatokon viselőndő isen szép kivitelű emléktárgyokat és armet alapított, hogy ezek adományozásával az idényjogosultakat némi kérpótásban részesítse. A vonatkozó megkeresések Hegy Árpád Miv. főnérdök az említett Szövetség magyarországi képviselője címére, Bud pest, VI. Pódnanczky ucca 85. intézendők, aki 2 (két) fillérrel bélyeggel ellátott és megcímezett válaszboríték beküldése ellenében nyomtatványonkint becsátja rendelkezésre a kérvénymintákat.

Julius 22 en indul Miss Magyarország Rio de Janerioba. A Színhazi Élet új száma gyönyörű képeket közöl Szaplonczy Eva, Miss Magyarország si foki látogatásáról. Miss Magyarország július 22 én indul a Rio de Janerio i szépségversenyre. A Paramount első magyar beszélőfilmjének színészcárdája Dolly Janosi fontainebleau-i kastélyában. Rengeteg olvasni való, cikkeken kívül a Színhazi Élet új száma bércenifelvizsgáló és egyfelvételű darabmellékletet, 32 oldalas Gyermekejságot, kottát ad mellékletül és folytatja Kálmán Jenő Omszki randevu című regényét. Egyes szám ára 1 P, negyedévi előfizetési díj 10 pengő. Kiadóhivatal Budapest, VI., Aradi utca 8. sz. Köszegen a Színhazi Élet Róth Jenő könyvkereskedésében kapható.

Dunantul atletikai bajnoksagai ma vasárnap délután kerülnek eldöntésre Szombatbelyen, az SzSE pályán.

Csépeltetők figyelmébe! Értésítjük a gazdákat, hogy a honvédlaktanya mögötti Wurst-féle lucernás földön cséplőtelepet létesítettünk, ahol a csépeltetőknek két modern cséplőkészlet áll rendelkezésükre. Előjegyzéseket elfogad Lágler Pál vendéglős és Dora Lajos a Király-uton.

KÖZPONTI SZÁLLODA

HOTEL CENTRAL

BUDAPEST, VII., Baross-tér 23.

A keleti pályaudvartól alig 2 percnnyire.

A községi közönség kedvelt találkozó-helye.

Elsőrangu modern családi ház. Központi fűtés. Minden szobában hideg-meleg folyóvíz

Egyágyas szobák árai 5, 6, 8, 9, 10 P.

Két " " " 10, 12, 13, 14, 15, 16.

Rádió.

Fürdőszobás szobák. Telefon a szobákban.

Tulajdonos: PALLAI MIKSA.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett jó édesanyánk, nagyanyánk, dédánya, anyós és rokon

özv. Kalcher Jánosné szül. Weber Zsuzsanna

elhunyta alkalmával fájalmunkat jóleső részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ugyszintén a koszorúk és virágokért, valamint a temetésen való részvételért ezuton mondunk hálás köszönetet.

Köszeg, 1930. július 14. a gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtetetlen jó férjem, édesatyánk, apósom és rokon

Wernitz István

temetésén megjelentek, koszoruk és csokrok küldésével fájalmunkat enyhíteni szivesek voltak, ezuton mondunk hálás köszönetet

Köszeg, 1930. július 17. a gyászoló család.

Könnyű féderes

stráfszekér

júl. 23-án d. e. 10 órakor Töpfer Gyula kocsifényezőnél nyilvános árverésen eladó. — Bővebbet a Mayer-vendéglőben.

30 pengőért

házhoz szállítok

2 méter tűzifát

CSONKA ISTVÁN fuvazozó Kálvária-utca 51.

Rendes fiu augusztus

óra, esetleg 3 hétre

teljes ellátást

keres pihenés céljából.

Cim a kiadóhivatalban.

Alkalmi vétel!

Mindenhez alkalmas nagy földszintes ház esetleg két részre is osztható, nagy kerttel és egy üzlet-helyiséggel valamint jó jövedékekkel legforgalmasabb utcában szabadkézből eladó. Cim a kiadóhiv.-ban.

Kiadó

5 szobás emeleti, 2 szobás földszinti lakás.

Kelcz Adelffy-u. 7.

Butorozott szoba

forgalmas helyen magányos hölgynek olcsón azonnal kiadó. — Cim a kiadóhivatalban.

Porszívógép

Cim a kiadóhivatalban.

nagytakarításhoz

óránként 50 fillérért.